

DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

HØRINGSNOTAT – Forslag til forskrift om register for frivillig virksomhet

1 Innledning

Loven om register for frivillig virksomhet har som mål å bedre og forenkle samhandlingen mellom frivillige organisasjoner og offentlige myndigheter. Lovens utgangspunkt er at den norske dugnadstradisjonen og de mange ideelle organisasjoner, foreninger, stiftelser, legater og fond gir omfattende bidrag til samfunnsutviklingen. Et nasjonalt register som viser omfanget og sammensetningen av denne aktiviteten skal bl.a. medvirke til en mer effektiv og faktabasert offentlig tilrettelegging for frivillig aktivitet.

2 Bakgrunn

Etter initiativ fra frivillige organisasjoner ble det i august 2005 oppnevnt en arbeidsgruppe som skulle utrede hensiktsmessigheten av å opprette et register for frivillig virksomhet og hvordan dette eventuelt skulle gjøres i praksis. Arbeidsgruppens utredning ble publisert i NOU 2006: 15 *Frivillighetsregister*. Høringsrunden viste at frivillig sektor i all hovedsak var positiv til etableringen av et register for frivillig virksomhet. Regjeringen fremmet på denne bakgrunn våren 2007 et forslag om etablering av et frivillighetsregister i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) *Om lov om register for frivillig virksomhet*. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag og vedtok lov 29. juni 2007 nr. 88 om register for frivillig virksomhet (frivillighetsregisterloven).

Frivillighetsregisterloven inneholder et sett med regler som avgrenser hvilke frivillige virksomheter som skal ha rett til registrering. Det er en forutsetning i loven at de enheter som skal registreres er knyttet til Enhetsregisteret. Videre inneholder loven administrative bestemmelser, blant annet om hvilke opplysninger som skal registreres og hvem som skal ha plikt til å innberette og oppdatere disse opplysningene. Det er Brønnøysundregistrene som skal ha ansvaret for arbeidet med etablering og drift av registeret. Loven vil ikke bli iverksatt før registeret er klart for bruk, ventelig i 2009.

Formålet med et Frivillighetsregister, jf. frivillighetsregisterloven § 1.

Et hovedmål med loven er at registeret skal inneholde tilstrekkelig med opplysninger om frivillige virksomheter, slik at samhandlingen mellom frivillig sektor og offentlige myndigheter blir mindre ressurskrevende, for eksempel ved innsending og behandling av søknader om offentlig støtte. Et eget register over frivillig virksomhet kan også bidra til å styrke legitimiteten til frivillig sektor. Registeret skal for øvrig legge til rette for forskning og statistikk om frivillig virksomhet, samtidig som at det vil bedre grunnlaget for å utforme den offentlige politikk i forhold frivillig sektor.

Registrering i Frivillighetsregisteret er en valgfri ordning – ingen har registrerings*plikt*. Registerets suksess er dermed avhengig av at brukerne ser seg tjent med å la seg registrere. På lengre sikt kan det tenkes at annet regelverk på politikkområdet vil tilpasses Frivillighetsregisteret og dets innhold (og omvendt). Dette vil kunne øke registerets praktiske nytteverdi.

Krav som alt er nedfelt i loven/Registreringsretten

Registrering i registeret er en rett som tilkommer visse frivillige virksomheter. Med frivillige virksomheter menes aktivitet der det ikke utøves økonomisk virksomhet og der det ikke foretas utdelinger til eierne. Dette fremgår av frivillighetsregisterloven § 3.

Det er kun juridiske personer som kan være registrert i registeret. Dette betyr blant annet at en virksomhet som skal registreres må ha egen kompetanse til å forplikte seg selv, og at det må være fastsatt egne vedtekter og nedsatt et eget styre for virksomheten.

De typer frivillige virksomheter som har registreringsrett etter loven er for det første ikke-økonomiske (ideelle) foreninger. I tillegg kan alminnelige stiftelser, næringsdrivende stiftelser og aksjeselskap bli registrert, hvis disse utelukkende kan foreta utdelinger til frivillig virksomhet. Dette fremgår av frivillighetsregisterloven § 4.

Stiftelser eller aksjeselskap som kan foreta utdelinger til enkeltpersoner, f.eks. til alminnelig trengende mennesker, studenter etc., kan ikke få plass i registeret. Bestemmelsen skal utelukke at virksomheter gjennom ideelle utdelinger til trengende kan kamuflere utdelinger til eiere som fysiske personer, jf. NOU 2006: 15 (2006-2007) side 56.

Loven presiserer også visse typer aktiviteter som ikke kan regnes som frivillig virksomhet. Dette gjelder for det første aktiviteter organisert av det offentlige og aktiviteter basert på samvirkeprinsippet, jf. frivillighetsregisterloven § 3 annet ledd. Frivillig virksomhet organisert etter samvirkeprinsippet faller utenfor fordi utbyttet i samvirkeforetak fordeles mellom medlemmene, jf. samvirkeloven § 1. Frivillig virksomhet tilnyttet det offentlige, men som er organisert som selvstendige rettssubjekt (foreninger m.v.), vil likevel kunne få rett til å registrere seg dersom de for øvrig fyller vilkårene som følger av frivillighetsregisterloven §§ 3 og 4. For at slik virksomhet skal anses som en selvstendig juridisk person vil det være en forutsetning at det offentlige ikke har organisatorisk kontroll med virksomheten. Virksomheten må blant annet ha egne vedtekter og et eget styre, jf. Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) pkt. 7.3.1 s. 38.

I tillegg til de ovennevnte kriterier for registreringsretten, kan registerorganet i særskilte tilfeller nekte registrering av frivillig virksomhet som ikke anses allmenntilgjengelig. Dette betyr at det kan sies nei til registrering av aktivitet som er samfunnsskadelig eller i strid med prinsippet om at frivillig virksomhet skal være til nytte for samfunnet.

Hvilke opplysninger skal registreres

Før en enhet kan bli registrert i frivillighetsregisteret, må den registreres i Enhetsregisteret, med opplysninger som nevnt i enhetsregisterloven §§ 5 og 6. Blant annet skal virksomhetens navn, adresse, organisasjonsform og daglige ledelse registreres, sammen med formål og stiftelsestidspunkt. Det skal alltid registreres opplysninger om virksomhetens styre. (Departementet gjør imidlertid oppmerksom på at det er forutsatt at Brønnøysundregistrene skal samordne registreringen i Enhetsregisteret og Frivillighetsregisteret på en slik måte at registrering i begge registrene kan gjøres ved én melding, d.v.s. at det utvikles felles elektronisk skjema eller papirskjema ved registrering av frivillig virksomhet. Dette er gjort for å forenkle registreringsprosessen for enhetene og sikre god brukervennlighet, jf. Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) pkt. 5.3.1. s 28.)

I Frivillighetsregisteret skal det i tillegg registreres opplysninger om enhetens kategori og eventuell tilknytning til en gruppe enheter (relasjonelle forhold), jf. frivillighetsregisterloven § 6 første ledd. Nærmere regler om registrering av kategori og relasjonelle forhold følger av forskriftsforslaget.

Stiftelsesloven og aksjeloven krever at stiftelser og aksjeselskap skal registrere sine vedtekter i henholdsvis Stiftelsesregisteret og Foretaksregisteret. En forening har ingen tilsvarende registreringsplikt for vedtekter, men kan velge å registrere vedtektene i Frivillighetsregisteret. Dersom enheten velger dette, skal vedtektene minst inneholde opplysninger om enhetens navn, formål, årsmøte, styre og valg til styre, vedtektsendringer og opphør.

Rapportering av regnskapsopplysninger for stiftelser, aksjeselskap og regnskapspliktige foreninger skjer etter reglene i regnskapsloven kapittel 8. Registreringsenhet som ikke har innsendelsesplikt til Regnskapsregisteret etter reglene i regnskapsloven § 8-2, *kan velge å påta seg en slik plikt* etter § 7 i frivillighetsregisterloven. For registreringsenhet som har påtatt seg slik innsendelsesplikt, skal registeret inneholde opplysning om dato for sist mottatte regnskapsrapportering i Regnskapsregisteret. Nærmere regler om krav til innhold og form ved rapportering fastsettes av departementet, jf. forskriftsforslaget kapittel 6. Om rapporteringsplikten ikke overholdes, vil registerfører kunne slette registreringen.

Særlig om en bloc registrering

Siden det er et krav at registreringsenheten er en selvstendig juridisk person, er det også naturlig at selve beslutningen om å melde registrering ligger hos enheten og dens styrende organer. I høringsrunden har det fremkommet ønske om at registrering skal kunne foretas en bloc, f.eks. ved at sentralledet i en organisasjon foretar felles innmelding for sine lokallag, selv om disse isolert sett er selvstendige juridiske enheter. Loven legger ikke til rette for slik direkte innmelding fra sentralt hold, men det vil i praksis bli tilrettelagt for at sentralledet kan fylle ut skjema for sine underenheter, enten på papir eller elektronisk, for så å la ansvarlige i underenheten formelt bekrefte og foreta innsending av meldingen.

Kort om forskriftsarbeidet - referansegruppen

Departementet har i forbindelse med forskriftsarbeidet etablert en referansegruppe som har drøftet problemstillinger knyttet til gebyrregler og registrering av opplysninger om kategorisering, relasjonelle forhold og valgfri registrering av regnskapsopplysninger. Referansegruppen er sammensatt av representanter fra frivilligheten (Frivillighet Norge, Idrettsforbundet, Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner og Norges kulturvernforbund) sammen med en representant for det offentlige (Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon/KS) og Karl Henrik Sivesind fra Institutt for Samfunnsforskning. Brønnøysundregistrene har hatt observatørstatus i referansegruppen. Referansegruppens medlemmer har bidratt med konstruktive og nyttige synspunkt i forskriftsarbeidet, men er ellers ikke ansvarlig for innholdet i det foreliggende forskriftsutkastet.

Det vises for øvrig til at Brønnøysundregistrene i forbindelse med arbeidet med etablering av Frivillighetsregisteret vil opprette en egen brukergruppe med representanter fra frivilligheten og andre brukergrupper for å sikre at det oppnås brukervennlige løsninger for registrering og søk i Frivillighetsregisteret.

3 Nærmere om departementets forslag

Kapittel 1 Organisering og formål

Bestemmelsen i forslaget del I § 1 første ledd stadfester at ansvaret for driften av Frivillighetsregisteret legges til Brønnøysundregistrene. I § 1 andre ledd er formålet med Frivillighetsregisteret angitt og i tredje ledd angis det hvilke vedtak registerorganet kan treffe.

Kapittel 2 Meldingene til Frivillighetsregisteret

Språk, jf. forslaget del I § 2

Forslaget § 2 slår fast at melding om registrering som hovedregel skal sendes inn på norsk. Dersom registerfører finner det ubetenkelig å tillate søknad/melding på annet språk, kan imidlertid dette aksepteres.

Bankkontonummer, jf. forslaget del I § 3

Forslagets § 3 innebærer at dersom enheten har bankkontonummer, kan dette oppgis til Frivillighetsregisteret. Det understrekes imidlertid at dette er en valgfri ordning og ikke et absolutt vilkår for registrering i Frivillighetsregisteret. Det kan tenkes flere fordeler ved å ha bankkontonummer registrert i Frivillighetsregisteret. Bl.a. vil private givere på denne måten lett kunne finne frem til relevante opplysninger om enheter de ønsker å støtte. Informasjonen vil også være nyttig ved forvaltning av ulike offentlige tilskuddsordninger m.v.

Departementet viser til det som er sagt om den såkalte grasrotandelen i St.meld. nr 39 (2006-2007) *Frivillighet for alle*, punkt 25.9. Det følger av dette at regjeringen planlegger å oversende et lovforslag til Stortinget om at de som deltar i Norsk Tippings spill skal

kunne bestemme at 5 % av deres spilleinnsats skal gå direkte til en forening eller et lag som spilleren selv velger ut. Departementet legger opp til at ordningen skal være forbeholdt enheter som er registrert i Frivillighetsregisteret, med unntak av registreringsenheter som nevnt i frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav c) og d) (næringsdrivende stiftelser og aksjeselskap). Det legges videre til grunn at enheten må ha registrert bankkontonummeret sitt dersom den ønsker å komme inn under ordningen med grasrotandel.

Kategori, jf. forslaget del I § 4

Det følger av frivillighetsregisterloven § 6 første ledd at enheten skal oppgi opplysninger om enhetens aktivitetsområde, eller kategori, ved registrering i Frivillighetsregisteret. Departementet har i vedlagte forslag § 4 gitt nærmere regler om enhetens plikt til å registrere kategori i registeret. I høringsrunden fremkom det at flere organisasjoner med sammensatt aktivitetsområde ser behov for å kunne registrere seg under flere kategorier. Det ble derfor lagt til grunn at enhetene skal kunne registrere seg med inntil 3 kategorier. Dersom enheten oppgir flere kategorier, vil den måtte rangere disse. Dette gjøres ut fra en vurdering av hva som er det mest sentrale elementet i enhetens virksomhet ut fra tidsbruk eller ressursbruk. Det følger av frivillighetsregisterloven § 13 at registerfører skal vurdere innkomne opplysninger i forhold til lov og forskrift. Registerfører vil ha anledning til å plassere enheten i en annen kategori enn enheten selv har oppgitt, dersom det på bakgrunn av vedtekter e.l. er åpenbart at enheten har plassert seg i feil kategori.

Kategorisering skjer på grunnlag av skjema utarbeidet av departementet. Kategoriene skal fastsettes på grunnlag av den internasjonalt anerkjente kategoriseringsmalen som er utarbeidet av *The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project (ICNPO)*, jf. vedlegg 4 til NOU 2006: 15. Denne form for kategorisering vil være viktig for å styrke registerets rolle som informasjonsbank og forskningsverktøy, ved at det bl.a. muliggjør sammenligning med frivillig sektor i andre land. I tillegg vurderer departementet å supplere ovennevnte mal ved å innta *barne- og ungdomsarbeid* og *minoritetsarbeid* som alternative kategorier.

Følgende kategorier er angitt i ICNPO-kategoriseringsmalen:

1. Kultur og fritid
 - 1.1. Kunst og kultur
 - 1.2. Idrett
 - 1.3. Hobby og fritid (rekreasjon og sosiale foreninger)
2. Utdanning og forskning
 - 2.1. Grunn- og videregående utdanning
 - 2.2. Høgskole og universitet
 - 2.3. Annen utdanning
 - 2.4. Forskning og utvikling
3. Helse, pleie og redningsarbeid
 - 3.1. Sykehus og rehabilitering

- 3.2. Sykehjem
- 3.3. Psykiatriske institusjoner
- 3.4. Andre helsetjenester
- 4. Sosiale tjenester
 - 4.1. Sosiale tjenester
 - 4.2. Krisehjelp og støttearbeid
 - 4.3. Økonomisk og materiell støtte
- 5. Natur- og miljøvern
 - 5.1. Natur- og miljøvern
 - 5.2. Dyrevern
- 6. Velforeninger og borettslag
 - 6.1. Bolig- og lokalmiljø
 - 6.2. Lokalsamfunnsutvikling
 - 6.3. Arbeidsopplæring
- 7. Politiske og interesseorganisasjoner
 - 7.1. Interesseorganisasjoner
 - 7.2. Juridisk rådgivning
 - 7.3. Politiske organisasjoner
- 8. Stiftelser og frivillighetssentraler
 - 8.1. Pengeutdelende stiftelser
 - 8.2. Frivillighetssentraler
- 9. Internasjonale organisasjoner
(int. nødhjelps- og bistandsarbeid/ menneskerettighets- og fredsarbeid/
m.v.)
- 10. Tros- og livssynsorganisasjoner
- 11. Arbeidslivsforeninger
 - 11.1. Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner
 - 11.2. Yrkessammenslutninger
 - 11.3. Arbeidstakerorganisasjoner

Relasjonelle forhold, jf. forslaget del I § 5

Det følger av frivillighetsregisterloven § 6 første ledd at enheten skal oppgi opplysninger om *"eventuell tilknytning til en gruppe enheter"*. I denne sammenheng omtales dette som relasjonelle forhold. Det følger av Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) under merknad til lovens § 6 (s. 57):

"Når det gjeld opplysningar om relasjonelle forhold har ein tenkt på einingar som høyrer inn under(...) ei større eining"

Bakgrunnen for denne bestemmelsen er at registeret skal gi oss et bilde av knytninger mellom ulike enheter innen frivillig virksomhet og bidra til å styrke kunnskapen om hvordan frivillig sektor er bygget opp og organisert. Opplysninger om relasjonelle forhold kan også være nyttig fordi enkelte tilskuddsordninger krever denne typen informasjon som vilkår for utbetaling.

Forskriftsforslagets § 5 legger til rette for at enheten skal kunne oppgi knytninger til overordnede foreninger, moderorganisasjoner, sentralorganisasjon e.l. - både lokalt og sentralt.

Til illustrasjon vises det til at enkelte idrettslag kan ha flere relasjonelle koblinger, både sentralt og lokalt. Et eksempel på dette er fleridrettslag som kan ha knytninger mot flere landssammenslutninger som f.eks. Norges fotballforbund, Norges Håndballforbund, Norges Skiforbund m.fl., i tillegg til at idrettslaget har koblinger mot idrettskretsen lokalt/regionalt.

Brønnøysundregistrene vil sende varsel til enheten (den overordnede) det påberopes tilknytning til og be om bekreftelse på at det foreligger en tilknytning. På denne måten kvalitetssikres opplysninger om relasjonelle forhold i registeret.

Departementet ønsker innspill på hvilke behov høringsinstansene mener en rapportering om relasjonelle forhold kan fylle og om det kun skal rapporteres om relasjonelle forhold til én eller flere overordnede sammenslutninger.

Departementet gjør oppmerksom på at registrering av knytning mellom to enheter i Frivillighetsregisteret av tekniske grunner forutsetter at begge er registrert. I etableringsfasen vil dette kunne by på problemer. Opplysninger om relasjonelle forhold vil derfor trolig ikke være søkbare i registeret det første året Frivillighetsregisteret er i drift. Dette problemet vil imidlertid løse seg etter hvert som registerorganet får registrert tilstrekkelig med enheter. Departementet legger likevel til grunn at Frivillighetsregisteret kan ta imot melding om relasjonelle forhold, men vente med å registrere denne form for opplysninger til det er tilstrekkelig med enheter i registeret. Denne løsningen vil hindre at man må innføre overgangsregler i oppstartfasen som kan skape unødige forvirring rundt meldingsplikten for relasjonelle forhold.

Kapittel 3 Tilgang til registrerte opplysninger

Avgivelse av registrerte opplysninger, jf. forslaget del I § 6 og del II.

Frivillighetsregisteret skal utformes på en slik måte at det kan tjene som en informasjonsbank for bl.a. offentlige myndigheters tilrettelegging for frivillig virksomhet, forskningsinstitusjoners behov for opplysninger om frivillig sektor m.v.

Det følger av forutsetningene i NOU 2006: 15 og Ot.prp. nr 55 (2006-2007) at ordinære og standardiserte søk i registeret og avgivelse av standardiserte produkter skal være gratis. Med ordinære søk menes i denne sammenheng søk som kan gjøres direkte på Frivillighetsregisterets hjemmesider. Dersom man for eksempel søker i registeret på organisasjonsnummer eller navn vil man få oversikt over opplysninger som er registrert på den enkelte enhet. Den tekniske utviklingen vil kunne påvirke hva som kan anses som et ordinært søk. Etter anbefaling fra Brønnøysundregistrene har departementet ikke definert hva et ordinært søk skal omfatte i forskriften.

Enkelte brukere kan ha behov for opplysninger som krever mer avanserte søk i registeret. Dette forutsetter særskilt tilrettelegging/leveranse fra registeret. Departementet kan bestemme at det skal betales gebyr for slike tjenester, jf. frivillighetsregisterlov § 16 andre ledd. Gebyret skal baseres på et prinsipp om dekning av kostnader knyttet til tilrettelegging og avgivelse av informasjonen.

Etter forslag fra Brønnøysundregistrene fastsettes gebyret i forskrift 16. desember 2003 nr. 1551 om gebyr for tjenester fra Brønnøysundregistrene, jf. forslaget del II.

Kapittel 4 Klage

Klageadgang, jf. forslaget del I § 7.

Registerførers vedtak skal kunne påklages, jf. frivillighetsregisterloven § 19. Departementet vil oppnevne en særskilt klagenemnd for denne typen saker. Departementet ser ikke behov for å gi ytterligere supplerende saksbehandlingsregler for klage etter frivillighetsregisterlov med tilhørende forskrift ut over det som følger av alminnelig forvaltningsrett.

Klagenemnd, jf. forslaget del I § 8.

Departementet oppnevner en uavhengig klagenemnd med 5 medlemmer, hvorav to fra frivillig sektor, som hver oppnevnes med personlig varamedlem. Det forutsettes at leder av nemnda skal ha juridisk kompetanse. Dette er i samsvar med føringene som følger av Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) pkt. 9.3 (s. 47).

Kapittel 5 Gebyr og avgift

Det ble ved vedtakelsen av frivillighetsregisterloven stadfestet at utgiftene til etablering av Frivillighetsregisteret skulle dekkes av staten, mens driftskostnader skulle være selvfinansiert i form av registreringsgebyr og årsavgift, jf. Ot.prp. nr 55 (2006-2007) kapittel 10.

Formelle regler for innbetaling, jf. forslaget del I § 9.

Forslaget § 9 beskriver formelle regler for fristberegning ved betaling av registreringsgebyr og årsavgift etter forskriften §§ 10 og 11.

Registreringsgebyr, jf. forslaget del I § 10

I forslaget § 10 første ledd reguleres gebyret som hver enhet må betale ved førstegangsregistrering i Frivillighetsregisteret. Registreringsgebyret er foreslått satt til en fast sats på kr 250,- for hver enkelt enhet. Bakgrunnen for fastsettelsen av gebyret er beregninger som ble gjort i forbindelse med NOU 2006: 15 og som også ble lagt til grunn i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007). Ved Stortingets behandling av saken ble departementet oppfordret til å vurdere alternative måter å fastsette gebyret på, slik at det ble gitt rom for differensiering av satsene, enten ved at man tok hensyn til enhetens omsetning eller ved at man gir en rabatt ved s.k. en bloc-registrering.

Departementet har vurdert ulike løsninger for avkreving av gebyr. Ved å knytte størrelsen på gebyret til omsetning eller antall enheter tilknyttet samme

moderorganisasjon e.l. vil registeret måtte foreta en vurdering av den enkelte registreringsenhetens omsetning (registrering av regnskapsopplysninger er etter lovens ordning valgfritt for svært mange enheter) eller en gjennomgang av organisasjonsstruktur før gebyr kan fastsettes. En slik ordning vil medføre økte administrative utgifter forbundet med fastsettelsen av selve gebyret. Økte administrative kostnader medfører i seg selv høyere gebyrsatser, all den tid det er lagt til grunn at registeret skal være selvfinansiert. Departementet har derfor gått inn for en standardisert løsning med felles satser for alle enheter.

Når det gjelder en bloc-registrering har Brønnøysundregistrene vist til at dette ikke innebærer de store administrative besparelsene fordi hver enhet vil måtte behandles for seg og registreres som en selvstendig enhet, til tross for at innmeldingen samordnes sentralt i organisasjonen. Det vises videre til at det ved elektronisk registrering vil fremstå som at enheten har foretatt registrering på egenhånd, selv om elektronisk skjema er fylt ut av moderorganisasjonen.

I Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) pkt. 10.3.3 (s. 53) er det forespeilet at kr 1 mill. vil bli satt av til en insentivordning for å styrke oppslutningen om frivillighetsregisteret det første året registeret er i drift. I forslaget del I § 10 andre ledd foreslår departementet at det gis en rabatt til de 10 000 første enhetene som registrerer seg i Frivillighetsregisteret på kr 100,- og at registreringsgebyret dermed settes til kr 150,-.

Årsavgift, jf. forslaget del I § 11

Departementet legger frem forslag om at årsavgiften settes til kr 135,- for hver registrerte enhet, jf. forslaget § 11. Departementet har etter en konkret vurdering ikke har gått inn for en differensiert løsning der størrelsen på årsavgiften varierer med enhetens omsetning e.l. Motivene for at dette er de samme som taler for at registreringsgebyret standardiseres.

Kapittel 6 Regnskapsopplysninger

Regler for valgfri rapportering av regnskapsopplysninger til Regnskapsregisteret, jf. forslaget del I §§ 12-18.

Det følger av frivillighetsregisterloven § 6 tredje ledd at en enhet som ikke har innsendelsesplikt til Regnskapsregisteret kan velge å påta seg en slik plikt, jf. frivillighetsregisterloven § 7.

Departementet skal fastsette nærmere regler for hvordan slik valgfri regnskapsrapportering skal gjennomføres i praksis. Regler for slik frivillig regnskapsrapportering følger av forslagets kapittel 6.

Departementet legger til grunn at det vil fremgå av Frivillighetsregisteret hvilke enheter som er pliktig til å registrere/rapportere regnskap, hvilke enheter som har påtatt seg denneplikten etter eget valg samt hvilke enheter som ikke har plikt og som heller ikke har valgt å rapportere regnskap.

Departementet ser det som en fordel om regler for rapportering av regnskap er mest mulig oversiktlige og at rapporteringen heller ikke er mer omfattende enn det som er hensiktsmessig. Vi ber om at høringsinstansene gir innspill på hvilke opplysninger dere ser det mest hensiktsmessig å rapportere på. Departementet ønsker også innspill på eventuelle supplerende opplysninger som bør inngå i rapporteringen. Ved vurderingen av dette bør man se hen til mulige bruksområder for slike regnskapsopplysninger, for eksempel eksisterende tilskuddsordninger m.v.

Innsending til Regnskapsregisteret, jf. forslaget § 20.

Departementet ser to alternative måter å fastsette frister for innsending til Regnskapsregisteret i de tilfeller enheten har påtatt seg den valgfrie registreringsplikten. Den ene vil være å sette fristen for innsending til en måned etter årsmøtets fastsetting av årsregnskap. Den andre vil være å fastsette en fast frist for alle enheter som velger å påta seg frivillig registreringsplikt i Regnskapsregisteret. Fordelen ved det første alternativet er at innsendingen kan tilpasses de interne prosessene ved fastsettelse av årsregnskap m.v. Fordelen ved det andre alternativet er at en felles, fast angitt frist vil være lett å orientere seg i forhold til. Brønnøysundregistrene har imidlertid gitt uttrykk for at man ønsker at fristen ikke er sammenfallende med fristen for pliktig regnskapsrapportering som er 1. august hvert år. Dette for å begrense sakspågangen til Regnskapsregisteret i en av de meste hektiske periodene av året og sikre god saksflyt. Departementet ber høringsinstansene særskilt om å komme med innspill til valg av fristfastsettelse.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Regjeringen har i St.prp. nr. 1 (2006–2007) s. 32 lagt til grunn at ansvaret for utvikling og etablering av et framtidig frivillighetsregister skal legges til Brønnøysundregistrene. I samsvar med føringer i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) kap. 10.3.4 er det besluttet at Brønnøysundregistrene også skal ha ansvar for den daglige driften av Frivillighetsregisteret. Dette er i samsvar med høringsinnspill fra de frivillige organisasjonene og blir regnet som naturlig på grunn av den nære koblingen som er forutsatt mellom Enhetsregisteret og Frivillighetsregisteret. Det legges for øvrig til grunn at denne løsningen vil være den mest kostnadseffektive.

I bestillingsbrev av 17. september 2007 har Brønnøysundregistrene fått i oppdrag å utvikle og etablere et frivillighetsregister. Det er etablert et styringsråd for etableringsprosjektet som er ledet av departementet. På styringsrådsmøtet i Brønnøysund 16. oktober 2007 ble det fattet formell beslutning om oppstart av etableringsprosjektet.

Det vises til vurderinger som er gjort i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) pkt. 10.3, der det stadfestes at etableringskostnader skal bæres av staten, mens driften av Frivillighetsregisteret skal være selvfinansiert ved registreringsgebyr og årsavgift.

Det er videre lagt til grunn at arbeidsgruppens estimat for de administrative kostnadene ved etablering og drift av Frivillighetsregisteret i NOU 2006: 15 danner grunnlaget for kostnadsrammen for registeret, jf. Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) pkt. 10.3.1:

"Arbeidsgruppa har kome fram til at reine utviklingskostnader for registeret vil kome på om lag 6,9 millionar kroner før registeret kan setjast i drift. Utviklingsarbeidet er estimert å ta om lag 8 månader.

Første driftsåret vil driftskostnadene venteleg bli på i overkant av 7,2 millionar kroner. Tilsvarande tal for andre og tredje driftsåret er sette til høvesvis ca. 6,1 og 6,5 millionar kroner. I tillegg kjem høgare kostnader ved at saksmengda aukar i Einingsregisteret og Rekneskapsregisteret. Desse kostnadane er ikkje like lette å talfesta, men det blir lagt til grunn at sidekostnadene første driftsåret vil vera ca. 0,7 millionar kroner, andre driftsåret ca. 2 millionar kroner og tredje driftsåret 2,3 millionar kroner.

Kostnadene med ordinær drift av registeret er for eit normalår estimert til ca. 5,7 millionar kroner, medan dei årlege sidekostnadene venteleg vil utgjera ca. 2,8 millionar kroner. Dei totale årlege driftskostnadene – inkludert sidekostnadene – er i eit år med ordinær drift estimerte til ca. 8,5 millionar kroner."

Departementet viser til at disse estimatene fremdeles står fast og at Brønnøysundregistrenes oppdrag er knyttet til disse kostnadsrammene.

Når det gjelder eventuelle besparelser for frivillig sektor, offentlige myndigheter m.fl. som følge av de gevinster som kan oppnås ved registerets funksjon, er det foreløpig vanskelig å foreta nøyaktige kalkyler for dette. Det vises for øvrig til det som er sagt om dette i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) pkt. 10.3.1

"Departementet understrekar elles at utgangspunktet for Frivilligregisteret er at det vil effektivisera og forenkla samkvemmet mellom frivillig verksemd og offentlege etatar. Ein reknar med at dette vil spara kostnader for alle parter. Men reduksjonen i kostnadene vil først koma når registeret er godt innarbeidd og i ordinær drift. Det er ikkje utarbeidd estimat for potensielle økonomiske innsparingar ved at det administrative arbeidet blir redusert for frivillig verksemd og som følge av effektiviseringsgevinstar for det offentlege. Departementet ser det heller ikkje som føremålstenleg å talfesta dette i denne omgangen."

Departementet legger til grunn at det ikke ventes vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser ut over dette.